

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂRE nr. 917

din 17 noiembrie 2015

Prin adresa nr./DIJ/2015 Inspecția Judiciară a înaintat, în temeiul art. 76 alin. (3) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, raportul privind rezultatul verificărilor efectuate în legătură cu îndeplinirea condiției de bună reputație de către domnul judecător M.I. din cadrul Tribunalului

Analizând raportul întocmit de Inspecția Judiciară și actele atașate, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 16 iulie 2015, Inspecția Judiciară a fost sesizată de Consiliul Superior al Magistraturii care, în conformitate cu dispozițiile art.74 alin.(1) lit.f din Legea nr.317/2004, a solicitat efectuarea de verificări privind îndeplinirea condiției de bună reputație de către domnul M.I., judecător la Tribunalul

În cuprinsul sesizării s-a arătat că prin decizia nr. a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal, s-a constatat calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe domnul M.I., judecător la Tribunalul

Se mai arată că în declarațiile date, în conformitate cu dispozițiile art. 6 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 și atașate la dosarul profesional, domnul judecător a consemnat că nu a fost agent sau colaborator al organelor de securitate ca poliție politică.

Raportat la această situație de fapt, se susține de către Inspekția Judiciară că judecătorii, atât individual cât și ca un corp profesional, au îndatorirea de a onora funcția judiciară ca fiind un mandat public, aceștia fiind chemați să depună eforturi constante pentru a menține și a spori încrederea în sistemul judiciar .

Așadar, aprecierea asupra îndeplinirii sau nu a condiției de bună reputație, care include reputația morală și profesională a unui judecător, trebuie raportată la modul în care aspectele care pun în discuție această condiție sunt percepute de comunitatea din care face parte magistratul, ținând cont de realitatea că în orice societate standardele variază în spațiu și timp.

În consecință, se arată că existența unei hotărâri irevocabile prin care s-a statuat, cu autoritate de lucru judecat, că domnul judecător M.I. a fost colaborator al securității, aspectul făcând obiectul unor articole în presă, este de natură a aduce în discuție îndeplinirea condiției de bună reputație a acestuia, în măsura în care acest fapt afectează încrederea societății în sistemul judiciar în ansamblul său.

Raportul Inspekției Judiciare privind rezultatul verificărilor efectuate în legătură cu îndeplinirea condiției de bună reputație a fost comunicat domnului judecător M.I. iar acesta nu a formulat obiecțiuni.

Analizând înscrisurile aflate la dosar, Secția reține următoarele:

Domnul judecător M.I. a absolvit Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”, promoția 1989.

În perioada 1.09.1995 – 1.10.2002 domnul M.I. și-a desfășurat activitatea în cadrul Judecătoriei, în perioada 1.10.2002– 1.09.2003 la Tribunalul,

în perioada 1.09.2003 – 1.04.2006 în cadrul Judecătoriei, iar din data de 1.04.2006 și până în prezent la Tribunalul

În urma evaluării activității desfășurate în această perioadă domnul judecător M.I. a primit calificativul “foarte bine”.

De asemenea, s-a constatat că nu au fost înregistrate lucrări în urma cărora domnul judecător M.I., din cadrul Tribunalului, să fi fost sancționat disciplinar sau să fi fost constatate încălcări ale normelor de conduită ale Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor, ori să fi făcut obiectul vreunei cercetări disciplinare și că au existat 3 sesizări vizându-l pe domnul judecător, soluționate prin rezoluții de clasare.

Prin declarația dată la 1.03.2005, autenticată sub nr.670, la Biroul Notarului Public din și declarația din data de 12.09.2005, autenticată sub nr.2671 la același notariat, domnul judecător M.I. a declarat, sub sancțiunile prevăzute de art. 292 Cod Penal, că nu a fost agent sau colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, respectiv nu este lucrător operativ, nici sub acoperire, nici agent sau colaborator al vreunui serviciu de informații;

Prin sentința civilă nr.... din, pronunțată de Curtea de Apel- Secția a VIII a Contencios Administrativ și Fiscal, instanța a respins acțiunea formulată de Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității, ca neîntemeiată.

Ca urmare a recursului formulat de Consiliul Național Pentru Studierea Arhivelor Securității, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal, prin decizia nr..... a constatat calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe domnul M.I., judecător în cadrul Tribunalului

În considerentele deciziei menționate s-a reținut că “domnul judecător M.I. a fost de acord să sprijine organele de Securitate prin punerea voluntară la dispoziția acestora a locuinței sale, situată în, pentru desfășurarea de

întâlniri, în perioada 1987-1988, perioadă în care funcționa ca sculer-matrițer la IATCCR și era student în anul III la Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”, cursuri fără frecvență”.

Prin ordonanța din data de 11.08.2015 a Parchetului de pe lângă Curtea de Apel în lucrarea nr. a fost începută urmărirea penală sub aspectul săvârșirii infracțiunii de fals în declarații, în formă continuată, prevăzută de art.326 Cod penal, cu aplicarea art. 35 alin. (1) Cod penal față de magistratul judecător M.I., iar prin ordonanța din data de 4.09.2015 s-a dispus clasarea, constatându-se că a intervenit prescripția răspunderii penale.

Unele aspecte privind calitatea domnului judecător de colaborator al securității au fost prezentate în articole de presă locale și centrale, în special în anii 2009-2010.

Deontologia este o teorie ce privește normele de conduită și obligațiile etice ale unei profesii, iar „buna reputație” se referă la respectarea acestor norme.

Conceptul de reputație profesională este apropiat conceptului de onoare, reputația profesională a unui judecător fiind în strânsă legătură cu prestigiul de care se bucură printre colegi și justițiabili, presupunând totodată apreciere din partea comunității.

Reputația profesională este o consecință a integrității morale și profesionale de care trebuie să dea dovadă fiecare judecător și procuror și oferă magistratului credibilitate și siguranță în exercitarea profesiei, precum și autoritate în exprimarea opiniilor profesionale.

Din această perspectivă, reputația magistratului presupune două componente esențiale: obligația magistratului de a avea o conduită generală exemplară (aceasta reprezintă și o condiție de acces în profesie, căreia îi corespunde dreptul de a se bucura de reputație în fața societății din punct de vedere profesional) iar, de cealaltă parte, obligația Statului de a garanta

menținerea reputației magistratului, de fiecare dată când se constată că anumite fapte sunt de natură să îi afecteze prestigiul și, pe cale de consecință, autoritatea în exercitarea profesiei.

Principiile de la Bangalore cu privire la conduita judiciară prevăd, în Norma 3, că „Integritatea este indispensabilă exercitării funcției judecătorești” iar „judecătorul va face în așa fel încât conduita sa să apară în ochii unui observator neutru ca ireproșabilă. 3.2. Atitudinea și conduita unui judecător trebuie să mențină trează încrederea oamenilor în corectitudinea puterii judecătorești. Nu este suficient a se face dreptate, trebuie să se și vadă că s-a făcut dreptate.”

Obligația de integritate este prevăzută și în pct.1.2 din Principiile de bază ale independenței justiției (Principiile O.N.U.), art. 3 din Statutul Universal al Judecătorilor, Principiul V pct. 2 din Recomandarea R (94) 12 a Consiliului Europei.

La nivel intern, în reglementările actuale, integritatea magistratului este privită ca îndatorire fundamentală a profesiei, rezultând din coroborarea textelor legale atât la nivel constituțional, cât și prin lege, regulament și cod deontologic.

Astfel, art. 124 alin. (3) din Constituție prevede că „judecătorii se supun numai legii”, iar în art. 132 alin. (1) din Constituție se arată că „procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității”.

De asemenea, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 republicată, judecătorii și procurorii sunt obligați să asigure supremația legii, iar art. 7 și 8 din Codul deontologic prevăd că „judecătorii și procurorii au îndatorirea să promoveze supremația legii, statul de drept și să apere drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor (...)”, „să respecte și să apere demnitatea, integritatea fizică și morală a tuturor persoanelor care participă, în orice calitate, la procedurile judiciare”.

În același timp, în acord cu cele expuse mai sus, conform art. 12 din Legea nr. 303/2004 republicată, *magistratul trebuie să se bucure de o bună reputație*,

fiind vorba de acea credibilitate de care se bucură acesta pe plan profesional, social, familial.

De asemenea, art.14 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată prevede că *buna reputație reprezintă o condiție de acces în profesie și care trebuie să subziste pe tot parcursul exercitării funcției.*

Prin Decizia nr. 2/11.01.2012 Curtea Constituțională a reținut că, în cazul magistraților, buna reputație constituie o condiție a încrederii publice în justiție și eficiența acesteia, fără de care nu poate fi concepută calitatea justiției și deplina aplicare a dispozițiilor constituționale care reglementează înfăptuirea sa.

În acest context, Curtea Constituțională a dat câteva indicii cu privire la ce înseamnă buna-reputație, reținând că "este în sarcina instanțelor competente în materie disciplinară ca, ținând cont de circumstanțele fiecărei cauze, să aprecieze asupra înțelesului acestui concept, cu păstrarea unui echilibru just între dreptul fundamental al individului la respectarea vieții private și interesul legitim al unui stat democratic de a veghea ca funcția publică să se conformeze scopurilor sale".

Dispozițiile art.76 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată reglementează instituția verificării bunei reputații a judecătorilor și procurorilor pe tot parcursul carierei profesionale.

În speța de față, din verificările efectuate de către Inspekția Judiciară a rezultat faptul că, la momentul declanșării procedurii, domnul judecător M.I. se bucura de o bună reputație, nu fusese sancționat ori cercetat disciplinar și nu au existat alte elemente care să determine o părere publică nefavorabilă referitoare la activitatea profesională ori conduita morală a acestuia.

Prin urmare, singurul element care ar justifica o analiză din perspectiva îndeplinirii condiției de bună reputație și care a și determinat, în concret, declanșarea procedurii verificării bunei reputații, îl reprezintă constatarea calității de fost colaborator al Securității a domnului judecător, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Pentru a putea analiza obiectiv îndeplinirea sau neîndeplinirea condiției de bună reputație de către domnul judecător M.I. trebuie avută în vedere natura specială a procedurii instituite prin art. 76 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, astfel cum a fost modificată prin Legea nr.24/2012.

Astfel, în cadrul procedurii verificării condiției bunei reputații sancțiunea pentru constatarea neîndeplinirii acestei condiții este eliberarea din funcția de magistrat, neexistând posibilitatea aplicării graduale și în mod proporțional a sancțiunilor, ca în cazul constatării săvârșirii unei abateri disciplinare.

De asemenea, potrivit Principiului VI pct. 3 din Recomandarea R (94) 12 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei “ legea trebuie să prevadă procedurile adecvate pentru ca judecătorul în cauză să beneficieze de toate garanțiile unei proceduri echitabile prevăzute de Convenție, cum ar fi, de exemplu, posibilitatea de a-și prezenta argumentele într-un termen rezonabil și dreptul de a răspunde la toate acuzațiile aduse contra sa.”

Prin includerea în aria de competență a Consiliului Superior al Magistraturii (art. 74 alin.(1) lit.f și art. 76 din Legea nr.317/2004 republicată) a procedurii de verificare a condiției de bună reputație, această procedură se transformă în procedură disciplinară în condițiile în care hotărârea prin care se constată neîndeplinirea condiției de bună reputație cuprinde și propunerea de eliberare din funcție, în temeiul art.65 alin.(1) lit.i din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Această împrejurare echivalează practic, din punct de vedere al efectelor pe care le poate produce cu o veritabilă lustrație, în condițiile în care dispozițiile Legii lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 au fost declarate neconstituționale.

Astfel, prin Decizia nr.820 din 7 iunie 2010 a Curții Constituționale s-a constatat că Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 este neconstituțională .

În considerentele deciziei s-a reținut că Legea lustrației contravine prevederilor constituționale ale art.11 alin (2) și art.20 referitoare la supremația instrumentelor juridice internaționale ratificate de România în materia drepturilor omului, fiind invocate în acest sens Declarația Universală a Drepturilor Omului și Cetățeanului din 1789, precum și Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948, și respectiv Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966.

Se mai arată în considerentele deciziei că adoptarea în România a Legii lustrației este lipsită de eficiență juridică, nefiind actuală, necesară și utilă, având o semnificație exclusiv morală. Ținând seama de perioada mare de timp care a trecut de la căderea regimului comunist, o astfel de lege ar fi excesivă în raport cu scopul urmărit.

Se subliniază faptul că nicio persoană nu poate fi supusă lustrației pentru opinii personale și convingeri proprii sau asocierea cu orice organizație care, la data asocierii sau a activității desfășurate era legală și nu a comis încălcări grave ale drepturilor omului.

De asemenea, prin Decizia nr.308 din 28 martie 2012 a Curții Constituționale au fost declarate neconstituționale dispozițiile art.1 lit.g) din Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, dispoziții prin care erau sancționate toate persoanele care au deținut funcția de procuror, inclusiv cele care nu au luat parte în întreaga lor carieră profesională la încălcări ale drepturilor și libertăților omului.

În considerentele deciziei au fost reluate considerentele avute în vedere la pronunțarea Deciziei nr.820 din 7 iunie 2010 a Curții Constituționale.

Secția reține faptul că Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare prevede în art.48 alin.(10) că „*nu pot fi numiți în funcțiile de conducere judecătoria care au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau au colaborat cu acestea*”, dispoziție din a cărei interpretare rezultă faptul că pot fi numiți în funcții de execuție judecătoria care au desfășurat astfel de activități.

O astfel de interpretare a dispozițiilor legale asigură respectarea principiului egalității accesului la o funcție publică, principiu consacrat prin Declarația Universală a Drepturilor Omului și Cetățeanului din 1789.

Acest principiu se desprinde și din dispozițiile prevăzute de art.21 paragraful 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948, potrivit căruia „Orice persoană are dreptul de acces, egal, la funcțiile publice ale țării sale “ precum și din cele prevăzute de art.25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16 decembrie 1966, potrivit căruia „Orice cetățean are dreptul și posibilitatea, fără niciuna dintre discriminările la care se referă art.2 și fără restricții nerezonabile;(…) de a avea acces, în condiții generale de egalitate, la funcțiile publice din țara sa”.

De asemenea, potrivit art.53 din Constituție, „Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru apărarea moralei publice, morală întinată de cutumele comunismului”.

Or, așa cum am arătat anterior, Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede în art.48 alin.(10) că „*nu pot fi numiți în funcțiile de conducere judecătoria care au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau au colaborat cu acestea*” fără a conține o astfel de interdicție pentru judecătoria care ocupă funcții de execuție.

În cauza *Zdanoka contra Letoniei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat cu privire la măsurile statului leton de a dispune excluderea pe un termen nedefinit a unor persoane de la eligibilitatea în alegerile naționale parlamentare și locale, datorită activităților pe care acestea le-au întreprins într-o anumită perioadă de timp în cadrul unor structuri comuniste declarate neconstituționale.

Curtea a arătat că previzibilitatea unei norme, mai ales când aceasta impune restricții, nu a fost respectată atunci când restricția vine ca urmare a unor fapte din trecut, când persoana în cauză nu putea în mod rezonabil să prevadă faptul că acțiunile sale pot avea consecințe negative pentru viitor.

Analizând cazul leton, Curtea a arătat că o astfel de măsură ar fi fost justificată și proporțională în timpul primilor ani după înlăturarea regimului comunist, când, nou-instauratele structuri încă mai puteau fi amenințate de alunecarea spre totalitarism, iar astfel de restricții ar fi fost de natură a înlătura un astfel de risc. După trecerea unei perioade de timp mai mari, nu se mai poate invoca un caracter preventiv pentru o astfel de măsură, și este necesar să se analizeze alți factori ca, de exemplu, comportamentul grav al persoanei respective din perioada avută în vedere.

Din această perspectivă, Secția constată, în raport de argumentele instanțelor care au soluționat contestația și calea de atac, că, fără îndoială, activitatea domnului judecător de colaborator al organelor fostei securității, a fost de natură a afecta unele drepturi și libertăți fundamentale ale cetățenilor în perioada anterioară evenimentelor din decembrie 1989, însă pentru a stabili dacă magistratul mai îndeplinește condiția de bună-reputație trebuie avute în vedere mai multe aspecte.

Astfel, în cazul supus analizei, Secția reține că, la momentul declanșării procedurii, domnul judecător M.I. se bucura de o bună reputație, nu fusese sancționat ori cercetat disciplinar și nu au existat alte elemente care să determine

o părere publică nefavorabilă referitoare la activitatea profesională ori conduita morală a acestuia.

De asemenea, din probele administrate în cadrul verificărilor efectuate de Inspekția Judiciară a rezultat că percepția colegilor, raportat la situația de fapt care a determinat calitatea de colaborator al Securității, este în sensul că nu a fost afectată buna reputație de care se bucură domnul judecător M.I.. Astfel, colegii domnului judecător au exprimat păreri pozitive referitoare la activitatea profesională și personală a acestuia, apreciind că situația constatată și prezentată în presă nu a fost de natură a schimba părerile formate, bazate pe modul concret în care domnul judecător a înțeles să-și exercite activitatea în întreaga sa carieră.

De altfel, informațiile prezentate în presă au avut un caracter succint și nu au generat dezbateri publice, aspect ce sugerează caracterul estompat al impactului pe care această situație le-a produs asupra unui observator obiectiv și imparțial.

De subliniat este faptul că, la data la care acordat sprijin organelor de Securitate domnul M.I. nu avea calitatea de judecător, iar de la acel moment și până în prezent a trecut o perioadă de peste 20 de ani, astfel încât aplicarea unei sancțiuni atât grave cum este excluderea din magistratură, în acest moment, ar fi disproporționată și excesivă.

Secția apreciază că prin adoptarea unei asemenea măsuri, constând în excluderea din magistratură, s-ar aduce atingere și principiului neretroactivității legii consacrat de art.15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia “ Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”, neputându-se pretinde cetățenilor să aibă în vedere eventualele reglementări viitoare.

Având în vedere faptul că în toată perioada în care a exercitat funcția de judecător, domnul M.I. a avut o bună conduită, calificative foarte bune în activitate, fără să fie supus unor verificări de natură disciplinară, dând dovadă de credibilitate și siguranță în exercitarea profesiei, precum și pe plan social și

familial, se apreciază ca acesta îndeplinește condițiile prevăzute de art. 12 și art.14 alin.(1) lit. c din Legea nr. 303/2004 republicată.

În acest context, Secția reține că procedura declanșată cu privire la îndeplinirea condiției de bună-reputație de către domnul judecător și-a îndeplinit pe deplin unul dintre scopuri, și anume acela de relevare și atenționare publică asupra consecințelor unor asemenea fapte care pot genera, în anumite situații, încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale ale unor persoane. De altfel, principalul argument care a stat la baza constatării îndeplinirii condiției de bună reputație de către domnul judecător este faptul că a trecut o perioadă mare de timp de la data săvârșirii faptelor, iar prin prisma deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului și ale Curții Constituționale, eliberarea din funcție a magistratului pentru acest considerent nu ar putea fi luată întrucât ar echivala cu o măsură a lustrației.

În consecință, pentru considerentele arătate mai sus, Secția, în conformitate cu dispozițiile prevăzute de art.27¹ alin.(8) din Hotărârea nr.326 din 24 august 2005 privind aprobarea Regulamentului de Organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii și cele prevăzute de art.76 din Legea nr.317/2004, așa cum a fost modificată prin Legea nr.24/2012, va constata ca fiind îndeplinită condiția de bună reputație de către domnul M.I., judecător în cadrul Tribunalului

**SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

HOTĂRĂȘTE:

Art.1 – Constată îndeplinită condiția de bună reputație de către domnul M.I., judecător în cadrul Tribunalului

Art.2 - Prezenta Hotărâre nr. 917/17.11.2015 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare, Direcției resurse umane și organizare și domnului judecător M.I..

Data în București, la data de 17 noiembrie 2015.

Președinte,

Judecător

